

Dlaczego w jednych gminach preferuje się emisję obligacji, a w innych wzięcie kredytu na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu, finansowanie planowanego deficytu budżetu gminy, spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów, a także na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej? Jakie czynniki wpływają na podejmowane decyzje w tym zakresie? By odpowiedzieć na te pytania nie wystarczy skupić się na zmiennych makroekonomicznych oraz zmiennych charakterystycznych dla poszczególnych gmin, np. rodzaju gminy czy też jej sytuacji finansowej. Sięgnąć należy do źródeł.

Za cel naszych badań obraliśmy sobie przetestowanie teorii zależności od ścieżki i pokazanie, jakie czynniki wpływają na decyzje gmin w zakresie wyboru pomiędzy zaciągnięciem kredytu a emisją obligacji. Zadaniem projektu jest weryfikacja następujących hipotez:

Hipoteza 1: Różnice w intensywności zaciągania pożyczek i emisji obligacji we współczesnej Polsce wynikają z podziału tego kraju pomiędzy trzy imperia (Austrię, Prusy i Rosję) przed 1918 r. Historia ma znaczenie, ponieważ wpływa na ludzkie normy i wartości kulturowe, które następnie utrzymują się przez długi czas. Najnowsza literatura pokazuje, że czynniki kulturowe, takie jak zaufanie, sposoby interakcji społecznych oraz inne wartości, przekonania i normy, mają istotne reperkusje dla rozwoju gospodarczego Polski, religijności i preferencji wyborczych Polaków, wyników uczniów oraz orzecznictwa polskich sądów administracyjnych. Nasz projekt zweryfikuje ten pogląd w odniesieniu do decyzji gmin w zakresie emisji obligacji i zaciągania kredytu.

Hipoteza 2: Różnice w intensywności zaciągania pożyczek i emisji obligacji we współczesnej Polsce wynikają z więzi społecznych. We wschodniej Polsce więzi społeczne są silniejsze, ponieważ ludzie zamieszkują te tereny od pokoleń. Jednak w zachodniej Polsce więzi społeczne są słabsze z powodu przesiedleń po II wojnie światowej. Tam, gdzie więzi społeczne są silniejsze istnieje potrzeba większej kontroli, ponieważ wójtowie (burmistrzowie, prezydenci) chcą być postrzegani jako bardziej uczciwi. Z tego powodu wolą zaciągnąć kredyt niż wyemitować obligację. Natomiast na obszarach, na których więzi społeczne są słabsze preferuje się emisję obligacji, a zatem instrumentu dłużnego niewymagającego tak dużej kontroli wydatków jak kredyt.

W efekcie naszych badań zgromadzimy obszerne dane dotyczące gmin, które wyemitowały obligację bądź zaciągnęły kredyt. Przedstawimy czynniki, które są brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji dotyczącej wyboru jednego z tych instrumentów dłużnych. Określimy bariery, na które napotykają gminy decydujące się na emisję obligacji bądź zaciągnięcie kredytu.

Projekt przyczyni się do rozwoju nauk prawnych w zakresie prawa finansów publicznych. Badania powinny pozwolić na sformułowanie rekomendacji w zakresie obligacji komunalnych.